

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Ірина Кльопова,
аспірантка кафедри права Європейського Союзу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0000-0002-3768-8481

<https://doi.org/10.32782/2306-9082/2020-40-8>

УДК 341:631.1

Еволюція міжнародно-правового регулювання співпраці держав-членів Європейського Союзу у сфері стандартизації та сертифікації органічної сільськогосподарської продукції

Ринок органічної сільськогосподарської продукції є одним із найбільш динамічних ринків продовольства у світі та поступово стає альтернативою споживанню традиційної продукції. Він існує невіддільно від «органічної» гарантійної системи, що й визначає особливий правовий режим і статус такої продукції. «Органічна» гарантійна система охоплює органічні стандарти, а також установи з інспекції та сертифікації. Характерним аспектом цієї системи в останні десятиліття є поєднання національного та міжнародного правового регулювання згаданої сфери, що покликано забезпечити обіг такої продукції у світовому або регіональному масштабі. Обов'язкові міждержавні стандарти органічної сільськогосподарської продукції на сьогодні прийняті тільки в

Європейському Союзі (далі – ЄС). Вимоги до органічного виробництва, сформульовані в нормативно-правових актах ЄС, є обов'язковими для держав-членів. Водночас варто наголосити, що зобов'язання щодо їх дотримання не відкидає, а швидше, навпаки, стає основою для подальшої деталізації вимог до органічного виробництва на рівні законодавств окремих держав [1, с. 44–45]. Визначення особливостей правового регулювання питань стандартизації та сертифікації органічної сільськогосподарської продукції має велике значення і для України, яка на виконання Угоди про асоціацію, зокрема положень глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» та ст. 404, взяла на себе

зобов'язання привести у відповідність чинне законодавство, зокрема, і в сфері органічного виробництва до стандартів ЄС у цій сфері [2].

Метою статті є дослідження еволюції правового регулювання органічної продукції в межах ЄС, що дає можливість визначити особливості та перспективи правового регламентування ринку органічної сільськогосподарської продукції.

Ґрунтовні дослідження становлення міжнародно-правового регулювання органічної сільськогосподарської продукції було здійснено багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими-правниками, зокрема це питання вивчали: В.О. Мельник, Є.В. Климов, В.В. Григорук, О.О. Сикачева. Попри значну кількість наукових досліджень у цій сфері, чимало аспектів генезису правового регулювання органічної продукції в межах ЄС ще залишаються нез'ясованими та невисвітленими, що зумовлює необхідність комплексного розгляду еволюції правового регулювання стандартизації та сертифікації органічної продукції в межах ЄС.

Дослідження розвитку правового регулювання органічної сільськогосподарської продукції неможливе без аналізу становлення органічного сільського господарства як окремої галузі аграрного сектору. Загалом розвиток органічного руху за останні сімдесят років можна узагальнити в межах трьох основних етапів [3, с. 1086], як це пропонують Ши-мінг (Shi-ming) та Сауревон (Sauerborn). Зокрема, вони виокремлюють такі періоди: 1) виникнення (1924–1970 рр.); 2) експансії (1970–1990 рр.); 3) зростання (після 1990 р) [4, с. 172] [3, с. 1086]. Одразу варто наголосити, що такий поділ є умовним і відображає тільки загальні тенденції в розвитку галузі органічного сільського господарства.

Перші згадки про органічне сільське господарство з'являються на початку ХХ ст., що пов'язано насамперед

із розвитком науки (біохімії, органічної хімії та біоінженерії) [5, с. 6]. Вважається, що розвиток органічного сільського господарства в його сучасному розумінні розпочався в 30–40-х рр. ХХ ст., головним чином у Німеччині, Великобританії та Швейцарії, як реакція на дедалі більшу залежність сільського господарства від синтетичних добрив. Справді, штучні добрива, такі як суперфосфати, потім нітрати та нітрити, були створені у ХІХ ст. і дедалі частіше використовувались у сільському господарстві, оскільки були дешевими, мали потужний ефект та були зручними для швидкого та об'ємного транспортування [6, с. 85].

Саме поняття органічного сільського господарства як окремої галузі господарювання формувалося поступово та тісно було пов'язано з його розвитком і становленням. Початок розвитку поняття органічного сільського господарства пов'язують із лекціями Рудольфа Штайнера у 1924 р. [7, с. 17]. Тоді Р. Штайнер формулює основні засади ведення органічного сільського господарства, які стають основою для створення руху біодинамічного землеробства [1, с. 22]. Уже до кінця 20-х рр. ХХ століття створюється кооператив Demeter, що займається біодинамічним землеробством, основні вимоги до ведення якого були сформульовані Р. Штайнером. Пізніше був зареєстрований товарний знак Demeter, а також розроблено стандарти контролю якості продукції біодинамічного землеробства [1, с. 22]. Ці стандарти можна вважати першими сформованими в галузі органічного сільського господарства, що стали праобразом сучасного правового регулювання згаданої сфери.

Згадані дослідження та розроблені положення стали основою для створення у Великобританії у 1946 р. *Soil Association* (Ґрунтової асоціації) групою людей, стурбованих наслідками Другої світової війни, які позначалися не лише на здоров'ї населення, але й на

сільському господарстві. Уже в 1973 р. Грунтова асоціація запускає систему сертифікації з метою перевірки виробництва на відповідність розробленим нею стандартам і водночас продовжує займатися просвітницькою діяльністю в питаннях харчування, а також аналізом проблем інтенсивного розвитку сільського господарства [1, с. 23].

Початком правового регулювання сфери органічного виробництва стало встановлення приватних стандартів самими фермерами [7, с. 17]. Окремі асоціації, зокрема вже розглянута Грунтова асоціація (Soil Association), а також інші фермерські асоціації, такі як Біоленд (Bioland) і Біосвісс (BioSuisse), розробляли та впроваджували власні добровільні стандарти у сфері органічної сільськогосподарської продукції, які надалі стали основою законодавчої міжнародної та національної бази у згаданій сфері [7, с. 17].

Незважаючи на наявність широкого спектра різноманітних рухів за розвиток органічного сільського господарства та активність значної кількості послідовників, зокрема фермерів, органічне господарство залишалося не досить розвиненим у Європі протягом багатьох років [6, с. 85]. Органічна продукція на етапі свого становлення у XX ст. залишалася мінімальним сегментом харчової економіки, оскільки ще не почала витісняти інші її аспекти, співвідношення між якими вкорінювалося не один десяток років. Тому закономірним стало ігнорування питання правового регулювання виробництва органічної продукції з боку держав як на національному, так, відповідно, і на міжнародному рівні. Згаданий факт, безперечно, був проблемою правового регулювання, адже наявність фактично нерегульованої галузі могла призвести до висунення безпідставних вимог виробників

такої продукції задля посилення продажу своєї продукції. У відповідь на такі тенденції низка держав зробила спроби заповнити згадану прогалину правового регулювання [8, с. 215].

Правова концепція органічного сільського господарства склалася у другій половині XX століття спочатку в США, а потім у Європі. Піонерами в розвитку правового регулювання «органічної» гарантійної системи є ЄС та США [5, с. 17]. До розвитку органічного сільського господарства США та європейські держави спонукало також бажання розв'язати давні проблеми звичайного виробництва: ерозію, зменшення виробничих можливостей ґрунту, зменшення кількості сортів рослин, низьку якість їжі та поживних речовин і повсюдну сільську бідність [3, с. 1083]. Перші закони, що стосуються органічного виробництва, ухвалюються в різних державах починаючи з 1970-х рр. У США це були закони штату Орегон (1973 р.)¹ і Каліфорнії (1979 р.) [1, с. 34]. У європейських державах відповідне законодавство сформувалося дещо пізніше. А саме у Франції національне законодавство у сфері органічного сільського господарства було ухвалено в 1980 р., в Австрії у 1985 р., а згодом і в інших державах [1, с. 35].

Отже, у 1980-х рр. в деяких європейських державах щораз більший попит на органічну продукцію спонукав до прийняття спеціального законодавства, спрямованого на регулювання як виробництва, так і збуту такої продукції. Попри таку тенденцію, брак загальноєвропейської нормативної бази перешкоджав подальшому розвитку ринку органічних продуктів. Різноманітність регуляторних норм передбачала не тільки невизначеність споживачів щодо того, що вони купують під маркою «органічний»,

---

¹ Штат Орегон став першим у США, де почав діяти закон про сертифікацію органічної сільськогосподарської продукції у 1973 р. [7, с. 215].

але й існування численних перешкод для вільного руху цих продуктів. Ба більше, серед перешкод на шляху розвитку органічного землеробства можна згадати існування низки різних «філософій», нестандартну презентацію продуктів і тенденцію до розмиття відмінностей між конкуруючими поняттями: органічний, натуральний, корисний і свіжий. Що ще гірше, існувало шахрайське використання маркування із зазначенням органічного походження продуктів, що надходять на ринок [6, с. 86–87]. У відповідь на таку ситуацію очевидною стала потреба в запровадженні певних спільних правил поведінки на ринку органічної сільськогосподарської продукції, який інтенсивно розвивався. Отже, держави-члени Європейського співтовариства, а згодом Європейського Союзу не тільки стають важливими учасниками розвитку руху органічного землеробства, але й одними з перших підтримали запровадження спільної політики, що регулює такий альтернативний метод виробництва [6, с. 86] у межах міжнародної організації.

Органічні стандарти ЄС є частиною системи гарантування міжнародної парасолькової мережі органічного сільського господарства, а саме – Міжнародної федерації рухів органічного сільського господарства (IFOAM). IFOAM – Organics International була створена в 1972 р., щоб допомогти об'єднатися та водночас очолити й допомогти органічним рухам у всьому світі. Бачення IFOAM полягає у впровадженні та поширенні сільськогосподарської практики та принципів органічного сектору. Парасолькова мережа має своєю метою досягнення у всьому світі органічного сільського господарства шляхом створення спільної органічної ідентичності, гармонізації стандартів та побудови відповідних інституцій. Організація має філії в більш ніж 100 державах, які поділені на регіональні органи IFOAM [9, с. 13].

Перші міжнародні стандарти у сфері органічної сільськогосподарської продукції, а саме «Базові стандарти» (Basic Standards) з'явилися у 1983 р. та були гармонізовані Міжнародною федерацією руху органічного сільського господарства (IFOAM). Згадані стандарти встановлювали загальні мінімальні вимоги до органічного сільського господарства та створили основу для подальшого розроблення більш детальних стандартів у цій сфері правового регулювання на рівні ЄС [7, с. 17]. IFOAM як основоположник нормативної бази для цілей органічного виробництва спочатку визначає їх як «нормативні вимоги для системи органічного виробництва та переробки» [7, с. 19].

Розвиток міжнародного правового регулювання «органічної» системи гарантування на рівні ЄС, що тоді ще існував в організаційно-правовій формі Європейської економічної спільноти, розпочався у 1980-х рр. [10, с. 81] [5, с. 19]. У цей час Європейська комісія висунула пропозицію розробити проєкт міжнародно-правового акта щодо виробництва та контролю за органічною продукцією, а також регулювання провадження органічного сільського господарства. IFOAM приєдналася до цієї ініціативи у 1987 р. У результаті такої кооперації в червні 1990 р. на конференції IFOAM у Будапешті була створена IFOAM-ЄС – робоча група зі спільної діяльності щодо розроблення відповідного акта [10, с. 81; 5, с. 19].

Результатом співпраці у вигляді діяльності об'єднаної робочої групи IFOAM-ЄС стало ухвалення першого правового акта на рівні ЄС у сфері правового регулювання органічного землеробства, а саме Регламенту Європейської економічної спільноти від 24 червня 1991 р. № 2092/91 [11, с. 1] про органічне виробництво сільськогосподарської продукції та вказівок щодо сільськогосподарської продукції та харчових продуктів [12, с. 1]. Як

модель під час розроблення цього Регламенту було взято стандарти IFOAM, що вирізняються своїм системним характером і широко відомі у всьому світі [1, с. 44–45]. Регламент встановлював перші правила на європейському рівні з виробництва, маркування та контролю органічно вироблених продуктів для забезпечення прозорості на кожному етапі виробництва й переробки [5, с. 19].

Регламент 2092/91 набрав чинності в січні 1993 року та зберіг свою чинність з утворенням у листопаді 1993 р. ЄС. Тож Регламент став однією з важливих рушійних сил у розвитку сектору органічного землеробства ЄС [11, с. 1]. Однією з причин ухвалення Регламенту стала необхідність гармонізації законодавств держав-членів і прийняття загальноєвропейських стандартів, оскільки відповідно до преамбули Регламенту держави-члени вже прийняли правила та механізми стандартизації на національному рівні [12, с. 1].

Задля досягнення мети гармонізації національних законодавств ст. 15 Регламенту прямо регулюється питання імплементації згаданого акта державами-членами [12, с. 8]. До того ж не менш важливим аспектом, що був урегульований Регламентом, є закріплення правових основ імпорту органічної продукції з третіх держав (ст. 11 Регламенту [12, с. 7]).

Цей акт став першим європейським стандартом, що встановлював мінімальні вимоги до маркування органічної продукції, гармонізував і визначав різні національні стандарти для рослинництва, а пізніше і для тваринництва на рівні ЄС [7, с. 30]. Отже, вперше в Європі предметом правового регулювання стало виробництво органічної продукції. Передбачалася державна сертифікація єдиного стандарту всіх приватних компаній-виробників, незалежно від наявності індивідуальних стандартів. Оскільки імпорт товарів з інших держав до ЄС є важливою

частиною розвитку ринкових відносин, цей акт відіграв важливу роль у становленні правил для органічного виробництва у всьому світі та здійснення співпраці у сфері органічного сільського господарства не тільки в межах ЄС, а й у всьому світі [10, с. 81].

Наступним правовим актом, ухваленим у сфері органічного виробництва, став Регламент ЄЕС 207/93 про визначення змісту Додатка VI до Регламенту (ЄЕС) № 2092/91 та встановлення детальних правил для реалізації положень статті 5 (4) Регламенту [13, с. 1]. Тож Регламент ЄЕС 207/93 став логічним продовженням розпочатого правотворчого процесу у сфері правового регулювання органічної продукції.

Правила щодо органічного скотарства та харчових продуктів були введені через вісім років Регламентом (ЄС) 1804/1999, доповнюючи наявні норми щодо органічних продуктів [14, с. 1; 11, с. 3]. Згаданим Регламентом уперше було визначено загальні правила для органічного землеробства та тваринництва [10, с. 81].

Зазначені правотворчі заходи з ухвалення регламентів стали однією з найважливіших рушійних сил для сектору органічного господарства в ЄС. Нормативно-правова база сприяла торгівлі органічними продуктами всередині ЄС та за його межами [11, с. 3]. Засвідчивши потужний розвиток сектору органічного сільського господарства через десятиліття після ухвалення першого Регламенту 1991 р., Європейська комісія розпочала процес перегляду Регламентів на основі накопиченого досвіду [6, с. 89].

Так, незважаючи на наявність загальноєвропейських правил органічного землеробства, внутрішня торгівля органічними продуктами все ще була ускладнена переважно через безліч різних національних і приватних стандартів та їх впровадження [11, с. 3]. Щоб мінімізувати цю проблему, Європейська

комісія визнала необхідність розроблення спільних цілей, багатосторонньої концепції еквівалентності стандартів та подальшої гармонізації вимог до стандартів, а також вирішила зробити більший акцент на органічному логотипі ЄС [11, с. 3].

У межах цього процесу Європейська рада у 2001 р. запропонувала Європейській комісії розробити Європейський план дій щодо органічних продуктів харчування та сільського господарства (ЕАР) [9, с. 17]. У межах розроблення та затвердження Плану Європейська комісія вдалася до широких громадських обговорень. Останній висновок визначив «необхідність подолання дисфункцій внутрішнього ринку, спричинених національними та приватними логотипами та стандартами» [9, с. 17]. Інакше кажучи, знову було наголошено на необхідності гармонізації національних законодавств держав-членів та простежувалося чітке бажання внести подальшу гармонізацію правил щодо органічних продуктів для досягнення подвійної мети – захистити споживачів від оманливих описів і забезпечити вільну торгівлю органічною продукцією [6, с. 89]. На основі аналізу наявного досвіду в цьому секторі та консультацій з експертами, зацікавленими сторонами та громадськістю, ЕАР сформулював перелік необхідних дій щодо розвитку органічного сектору ЄС, що складався з 20 пунктів [9, с. 17].

У 2004 р. Європейська комісія запропонувала переглянути Регламент 1991 р. про органічне виробництво. Таке рішення прямо впливало з висновків, зроблених у межах ЕАР, зокрема, щодо того, що Регламент не відповідав вимогам гармонізації національних стандартів, що безпосередньо перешкоджало торгівлі в ЄС [9, с. 17].

Зрештою, такий перегляд призвів до скасування Регламенту 1991 р. та відповідних подальших актів з його деталізації. На місце зазначених міжнародно-правових актів прийшла нова

система органічного гарантування [11, с. 4]. Зокрема, у межах цієї системи було ухвалено три документи: Регламент Ради (ЄС) № 834/2007 від 28 червня 2007 р.; Регламент Комісії (ЄС) № 889/2008 від 5 вересня 2008 р. та Регламент Комісії (ЄС) № 1235/2008 від 8 грудня 2008 р. [8, с. 17]. За аналогією з попереднім правовим регулюванням останні два акти були ухвалено на впровадження та реалізацію положень Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007.

Безпосередньо Регламентом Ради (ЄС) № 834/2007 було переглянуто основні вимоги щодо органічного виробництва й маркування органічних продуктів, більш чітко визначено цілі, принципи та правила органічного виробництва з метою сприяння прозорості, усталенню довіри споживачів та гармонізованому сприйняттю концепції органічного виробництва [15, с. 1]. У Регламенті Комісії (ЄС) № 889/2008 було деталізовано правила впровадження вимог до органічного виробництва, маркування та контролю. Зі свого боку, у Регламенті Ради (ЄС) № 1235/2008 було чітко окреслено детальні правила організації процедури імпорту органічних продуктів із третіх держав [5, с. 20].

Водночас отриманий досвід у межах нової системи правового регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції призвів до перегляду наявних положень. Результатом цього стало скасування чинного Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007 і деталізуючих актів та ухвалення нового Регламенту Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу № 2018/848 від 30 травня 2018 р. «Про органічне виробництво та маркування органічної продукції та скасування Регламенту Ради ЄС № 834/2007», що набуде законної сили з 1 січня 2021 року [16, с. 14; 1, с. 44–45].

Отже, на сьогодні у межах ЄС та держав-членів існує досить розвинена система гарантування органічної

сільськогосподарської продукції, що вирізняється своєю динамічністю та швидким реагуванням на потреби ринку. Оскільки галузь органічного сільського господарства є відносно новою, закономірним є той факт, що система гарантування досі перебуває на етапі становлення. Аналізуючи міжнародно-правові акти в межах ЄС, варто вказати на наявність тенденції до перегляду чинних положень з урахуванням досвіду практичної реалізації, що є надзвичайно важливим для ефективного функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції не тільки у межах ЄС, а й у всьому світі.

Список використаних джерел

1. Сикачева О.О. Правовое регулирование рынка органических товаров в Российской Федерации : дисс. канд. юрид. наук : 12.00.03. Москва. 2019. С. 231.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. *Законодавство України*. 2015. URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
3. Mirela Tomaš-Simin. Historical development of organic production. *Economics of Agriculture*. № 3. 2016. P. 1083–1098.
4. Shi-ming, M., Sauerborn, J. (2006): *Review of History and Recent Development of Organic Farming Worldwide*, *Agricultural Science in China* № 5. 2006. P. 169–178.
5. Правові аспекти розвитку органічного сільського господарства в Україні. SARO. 2017. С. 37 URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9736/SARO.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
6. Alberto Alemanno. Regulating organic farming in the european union Balancing Consumer Preferences and Free Movement Imperatives. *Food trade : new challenges and new standards – European, American and international perspectives*. 2009. P. 83–108.
7. Григорук В.В., Климов Е.В. Развитие органического сельского хозяйства в мире и Казахстане. Анкара : Продовольственная и сельскохозяйственная Организация Объединенных Наций. 2016. С. 151.
8. Kate L. Harrison. Organic Plus: Regulating beyond the Current Organic Standards. № 5. 2008. P. 211–234.
9. Malin Lindeberg. The EU regulation on organic production and labelling – development and future of the organic framework. Faculty of Law. Lund University. 2017. P. 69.
10. Мельник В.О. Зарубіжний досвід правового регулювання органічного виробництва (порівняльно-правовий аспект). *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2014. С. 79–90.
11. Sanders, J. (ed.): *Evaluation of the EU legislation on organic farming*. Braunschweig: Thünen Institute of Farm Economics. 2013. P. 319.
12. Council Regulation (EEC) № 2092/91 of 24 June 1991 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs. *Official Journal of the European Communities*. 1991. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31991R2092&from=EN>.
13. Council Regulation (EEC) № 207/93 of 29 January 1993 defining the content of Annex VI to Regulation (EEC) № 2092/91 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs and laying down de. *Official Journal of the European Communities*. 1993. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31993R0207&from=EN>.
14. Council Regulation (EC) № 1804/1999 of 19 July 1999 supplementing Regulation(EEC) № 2092/91 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs to include livestock production. 1999. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01999R1804-19990824&from=EN>.

15. Council Regulation (EC) № 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) № 2092/91. *Official Journal of the European Union*. 2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN>.

16. Regulation (EU) 2018/848 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on organic production and labelling of organic products and repealing Council Regulation (EC) № 834/2007. *Official Journal of the European Union*. 2018. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&from=EN>.

Кльопова І. Г. Еволюція міжнародно-правового регулювання співробітництва держав-членів Європейського Союзу у сфері стандартизації та сертифікації органічної сільськогосподарської продукції

Стаття присвячена дослідженню еволюції міжнародно-правового регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції. У межах дослідження розглянуто історію становлення органічного господарства як окремої галузі сільського господарства та досліджено становлення правового регулювання зазначеної галузі. Зауважено, що вагомим чинником у розвитку правового регулювання сфери органічної продукції став щораз більший попит серед покупців на органічні товари. Зазначено, що до розроблення правової бази регулювання органічного ринку призвело бажання покупців знати, що вони купують під маркою «органічний», а також існування численних перешкод для вільного руху продукції. Вказано на вагомий внесок фермерських об'єднань на початковому етапі становлення нормативного регламентування органічного ринку. Виокремлено роль міжнародних організацій у становленні правового регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції. Окрім того, проаналізовано генезис міжнародно-правових актів, що регулюють ринок органічної сільськогосподарської продукції в межах ЄС. Зазначено наявність міжнародної системи гарантування органічної продукції та наголошено на її динамічному характері в межах ЄС. Зауважено, що формування органічної гарантійної системи в межах ЄС нині не завершено, ця система постійно розвивається й удосконалюється. Встановлено, що важливим чинником удосконалення та змін правового регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції є постійний аналіз практичної реалізації закріплених положень. Наголошено, що під час створення власних стандартів інституції ЄС взаємодіють із міжнародними організаціями. Зазначено, що останнім правовим актом, ухваленим у межах органічної гарантійної системи став Регламент Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу № 2018/848 від 30 травня 2018 р. «Про органічне виробництво та маркування органічної продукції та скасування Регламенту Ради ЄС № 834/2007», що набуде законної сили з 1 січня 2021 р. Наголошено на надзвичайній важливості правового регулювання органічної системи гарантування в межах ЄС для розвитку ринку органічної сільськогосподарської продукції не тільки в ЄС, а й у всьому світі.

Ключові слова: органічна сільськогосподарська продукція, міжнародно-правовий акт, регламент ЄС, стандартизація, сертифікація, маркування.

Кльопова И. Г. Эволюция международно-правового регулирования сотрудничества государств-членов Европейского Союза в сфере стандартизации и сертификации органической сельскохозяйственной продукции

Данная статья посвящена исследованию эволюции международно-правового регулирования рынка органической сельскохозяйственной продукции. В рамках исследования рассмотрена история становления органического хозяйства как отдельной отрасли сельского хозяйства и исследовано становление правового регулирования данной отрасли. Отмечено, что весомым фактором в развитии правового регулирования сферы органической продукции стал растущий спрос среди покупателей на органические продукты. Указано, что к разработке правовой базы регулирования органического рынка привело желание покупателей знать, что они покупают под маркой «органический», а

также существование многочисленных препятствий для свободного движения продукции. Подчеркнуто весомый вклад фермерских объединений на начальном этапе становления нормативного регламентирования органического рынка. Отмечена роль международных организаций в становлении правового регулирования рынка органической сельскохозяйственной продукции. Также проанализирован генезис международно-правовых актов, регулирующих рынок органической сельскохозяйственной продукции в рамках ЕС. Установлен факт наличия международной системы обеспечения органической продукции и отмечен ее динамический характер в пределах ЕС. Замечено, что формирование органической гарантийной системы в рамках ЕС пока не завершено, данная система постоянно развивается и совершенствуется. Установлено, что важным фактором совершенствования и изменения правового регулирования рынка органической сельскохозяйственной продукции является постоянный анализ практической реализации закрепленных положений. Подчеркнуто, что при создании собственных стандартов институции ЕС взаимодействуют с международными организациями. Отмечено, что последним правовым актом, принятым в рамках органической гарантийной системы, стал Регламент Европейского парламента и Совета Европейского Союза № 2018/848 от 30 мая 2018 г. «Об органическом производстве и маркировки органической продукции и отмене Регламента Совета ЕС № 834 / 2007», который вступит в законную силу с 1 января 2021 г. Подчеркнуто чрезвычайную важность правового регулирования органической системы гарантирования в пределах ЕС для развития рынка органической сельскохозяйственной продукции не только в ЕС, но и во всем мире.

Ключевые слова: органическая сельскохозяйственная продукция, международно-правовой акт, регламент ЕС, стандартизация, сертификация, маркировка.

Kloпова I. The evolution of the international legal regulation of cooperation of the member states of the European Union in the field of standardization and certification of organic agricultural products

This article is devoted to the study of the international legal regulation evolution of the organic agricultural products market. The study examines the history of the organic farming formation as a separate branch of agriculture and examines the formation of legal regulation of this industry. It is noted that an important factor in the development of legal regulation of organic products was the growing demand among buyers for organic goods. It is also emphasized that the development of the legal framework for the regulation of the organic market was led by the desire of buyers to know what they are buying under the brand name “organic”, as well as the existence of numerous obstacles to the free movement of products. The significant contribution of farmers’ associations at the initial stage of the normative regulation formation of the organic market is emphasized. The role of international organizations in the formation of legal regulation of the market of organic agricultural products is highlighted. In addition, the genesis of international legal acts regulating the market of organic agricultural products within the EU is analyzed. The existence of an international system of guaranteeing organic products was noted for its dynamic nature within the EU. It is emphasized that the formation of an organic guarantee system within the EU is not yet complete, this system is constantly evolving and improving. It is established that an important factor in improving and changing the legal regulation of the market of organic agricultural products is the constant analysis of the practical implementation of the established provisions. It is emphasized that the EU institutions interact with international organizations in creating their own standards. It is noted that the last legal act adopted within the organic guarantee system was the Regulation (EU) 2018/848 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on organic production and labelling of organic products and repealing Council Regulation (EC) № 834/2007, which will enter into force on January 1, 2021. The importance of legal regulation of the organic guarantee system within the EU for the development of the market for organic agricultural products not only in the EU but also worldwide is emphasized.

Key words: organic agricultural products, international legal act, EU regulations, standardization, certification, labelling.